

ВАТАН НАРВАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ
МАРКАЗИЙ МАТБУОТ ОРГАНИ

2005 ийл, 17 май, сеанси № 51 (2095).
Газета 1992 йилнинг 24 июняидан чиқа бошлаган.

Сотууда эркин нархда

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ПЕЧАТНЫЙ ОРГАН МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Вторник, 17 мая, 2005 год, № 51 (2095).
Газета издается с 24 июня 1992 года.

В розницу - цена свободной

E-mail: vatan@rol.uz

Жамиятни демократлашириш ҳамда янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этиш – биш мақсадимиздир.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти,
Куролли Кучлар Олий Бош қўмандони.

Ислом КАРИМОВ:

БИЗНИ ТАНЛАГАН ЙЎЛИМИЗДАН ҲЕЧ КИМ ҚАЙТАРА ОЛМАЙДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Андикон шаҳрида содир бўлган воқеалар муносабати билан 14 май куни Тошкентдаги мамлакатимиз ва хорижий оммавий ахбордаги восто-саларни вакиллари учун матбуот анжу-мани ўтказди.

Давлатимиз раҳбари 13 май куни Андикон шаҳрида юз берган фожеали воқеаларга тўхтадар экан, уни амалга оширганлар Киргизистонда кейинги ойларда рўй берган воқеаларни тақрорлаша уринганни яққол кўзга ташланади, дея таъкидан.

Бирон-бир давлат ҳудудидаги но-тич вазият, қарма-қаршилик, узоқ давом этадиган мажор факат шу мамлакат ҳудудида қолиб кетмайди, деди Ислом Каримов. Аксинча, эрта-ми-кечми, кўшини давлатларга ҳам ёйилиши мумкин.

Фарғона водийисида, хусусан, Андикон вилоятида пайт пойлаб юрган ақидапа-раст, экстремистик гуруҳлар ўзларининг узоқ вақтдан бери пинхона тайёрлаб келган режаларини амала оширишига уринди. Улар Киргизистондаги каби ўзбекистонда ҳам маҳаллий ве марказий ҳокимият заифлик қиласи, леген хомхалар борган эди. Жангаришлар онти заҳарланган ёшларни ўзларига эрғаштириб, маъмурий биноларни етгалиш ўйли билан ўз қабих мақсадига ёршишини хеъ килган эди. Андиконда ҳалқ сайлаган конституциявий ҳокимиятни агардирини, бу ерада мусулмон фарғонага тузиши мўлжалаган эди. Боз устига, режаларни маҳаллий аҳоли кўйлаб-куватлайди, деб ўйлаган. Лекин уларни ҳеч ким кўйлаб-куватламади, ҳеч ким майдонга чиқмади.

Жангаришлар орасида кўшини давлатлардан сукилиб киргилан ҳам бор эди. Четдан ёрдам да мабоб олмасдан бу гуруҳлар ҳеч қаён чукур тайёргарлик кўришни ҳамда бундай воқеанини ташкил қилиши мумкин эмасди. Бундай дейишга барча асосларимиз бор, деди Президент.

Шу йилнинг 24 марта Киргизистонда юз берган «қизғандок инқиб» деб аталаётган воқеалар атрофидаги барча гап-сўлар, аслина, уларни Тби-лисида Киевда рўй берган маъдум сиёсий воқеалар билан тенглантисиришга чи-ранинида бошқа нараса эмас. Вахо-ланки, бу мамлакатларини ҳар бирда юз берган воқеаларни аниқ сабабла-ри ва ўзига хос ҳиҳатлари мавжуд эди. Шундай экан, ушбу мамлакатларда рўй берган воқеаларни, айниқса, Киргизистон воқеаларни муносабати билан уларни бир-бира боғлаша уриниёттандар шуни унумаслини керакки, бундай ва-зият ва сиенаридан ўзининг разил манбаатлари ўйлана фойдаланиб қолувчи-лар кўйлаб топлади.

Айрим давлатларининг Марказий Осиё миңтақасига демократияни мажбурян ўрнатишни уринишдан учинчى күч фойдаланиб қолиши мумкин, – деб огоҳлантириди Ислом Каримов. – Бу куч – исломдинин инқиб қилиб олган ўзиги радикал оқимлариди.

Ахолисининг қарий 80 фози мусул-монлардан иборат миңтақасига юқоридаги каби вазият турли диний ақидапа-растлар ва экстремистик кучлар учун кўйлекини мумкин.

Кейинги йилларда Афғонистонда амалга оширилган ақсиллерор операцияни натижасида радикал диний гурӯхлар, турли халифаликлар тафкорлари

либ, холис баҳоланмоқда. – Шаҳримизда юз берган воқеалардан жуда таасуфийдик, – лейди «Бирлик» маҳалласи фуқаролар йигини раси Фотим Солиева.

– Бир тўда нобоклар тинч ҳәётимизга раҳна со-лиши уриниди.

Президентимиз Ислом Каримов шундай оғир дам-ларда биз, андиконликларни ётлизилиб кўймадилар. Ўша мудхиш куннинг тонг саҳа-риданоқ бу ерга келиб, бизга

– Шаҳримизда юз берган воқеалардан жуда таасуфийдик, – лейди «Бирлик» маҳалласи фуқаролар йигини раси Фотим Солиева.

– Бир тўда нобоклар тинч ҳәётимизга раҳна со-лиши уриниди.

Президентимиз Ислом Каримов шундай оғир дам-ларда биз, андиконликларни ётлизилиб кўймадилар. Ўша мудхиш куннинг тонг саҳа-риданоқ бу ерга келиб, бизга

қақшаткич зарбага учраган бўлишига қарамай, бу ёву күчлар Марказий Осиё миңтақасига ўз таъсирини қайта тикила-ши гуринишадан, узининг разил мақсадла-рига ёрниш унун ҳар қандай имкони-тадан фойдаланишдан ҳамон умид узга-ни ўтказди.

Мамлакатимиз Президенти шу куни эрта тонгдэй Андиконга етиб борди. Шаҳар ва вилоят жамоатчилари вакиллари, маҳалла оқсоколлари билан учрашиди. Улар билан маслаҳатлашган ҳолда вазиятни изга солини бўйича аниқ чора-тадбিрилар белгилиди.

Жангаришлар билан музокаралар де-ярили кун бўйин давом этди. Уларга қарши ҳеч қандай куч ва қурол ишлатили-маслиси түррисидан кафолат беринишига қарамасдан, босқинчилар муросага ке-лишдан бор торди. Аксинча, куракла турмайдиган турли таълаблар, жумладан, суд томонидан қонуний равишда озодли-маслини маҳрум этилган барча раҳмато-лари ва маслаҳотшарини қамоқдан чиқариши таълабини кўйди.

Террористларнинг бу каби сиёсий таълабларни бажарни дунёнинг бирон-бир давлатни тажрибасида кузатилмаган.

Уларнинг ҳар қандай таълаб ва эъти-роздлари қонун доирасида ўрганили-ши ҳамда одилона ҳал этилиши билдирилди.

Шундан сўнг жангаришларни ишчи соят мухит берилди. Кун давомида уларга қараша ўқ узилишига йўл кўйилмади. Музокаралар натижага бермага, вилоят ҳокимлиги биносини куршаб олишига киришилди.

Хеч нарсага ёршила олмаслигига кўзи етган жангаришлар кечга томон бир неча гурухга бўлиниб, кочишига уринди. Бунда улар гаровга олинганилардан ўзига қалқон сифатидан фойдаланди. Улар олдиандан тайёрлаб кўйилган жойларга яширишни ёхуд кўшини Киргизистон ҳудудига ўтиб кетишига уринини эти-молдан турбиди.

Инсон ҳуқуқлари муҳофазаси билан шутулавнини балзи бир хорижий таъли-маслини «Хизбут-такрир» ёки Андиконда ўзини «Акромийлар» деб аталаётган гурухлар ҳам фураси келганда воқеаларни оқими-ни ўз мафтаатлари ўйлига буриб юри-ши учун пайт пойлаб турганин сир эмас.

Андиконда содир бўлган воқеаларга камиди 3-6 ой давомида тайёргарлик кўрилган. Бундай дейиш унан барча асос-ларимиз бор, деди Президентимиз. Во-қеалар режасини тузиш ва уни амала оширишида миңтақамизда, айниқса, Кир-гизистон ўзига ўтиб кетишига уринини эти-молдан турбиди.

Муқадас динимизни никоб қилиб олган, ўзини мўмин-мусулмон ва фа-қар диний эътиқод өркинлиги ҳимоя-чиси қилиб кўрсаталиган, аслида эса оҳратанин ҳам ўйламайдиган қабих қимасларини асл баҳараси қандай эканига яна бир бор амин бўллид, деди Президентимиз.

Минг афуски, ушбу фожеали воқеалар туфайли мутлақо бетунон одамлар ҳолок бўлди. Шу билан бирга, ўзларини ақидапараст доҳнӣларни ҳамда хо-рижидаги раҳнамо ва ҳомийларни топширигина бажартган кимаслар томонидан алдишган ўйларни ўришганлар ҳам но-бўлди.

Бу воқеалар ҳар биримизни теран музоҳада юритишга унайди. Бунда фуқароларимизда демократик тафқиқ тарзини юқсантириш масалаларига алоҳида эътиқод қартиши айниқса мухидир. Зоро, демократик тафқиқ – жамиятни ҳар қандай диний ақидапарастик оғуси таъсиридан фориг этиши қодир.

Мамлакатимиз, ҳалқимиз истиқол-лилк илк кунларда белгилаб олган олий маслагатимиз – ҳуқуқий демократик давлат барпо этиши ва адолоти фуқаролар жамиятини шакллантириши йўлидан да-дид бораверади, деди Юргобшишимиз пи-ровардила. Жамиятни демократлаштириш ҳамда юниятни, мамлакатни модернизация ва ислом этиши – бор мак-садимиздир. Эркин, демократик фуқароларни ҳаммаси таъсирни таъсирларни тўлиқ жавоб берадиган юқсан тараққиётни ёршини ўйлана близни ҳеч ким, ҳеч қаён қартига олмайди.

Мамлакатимиз, ҳалқимиз истиқол-лилк илк кунларда белгилаб олган олий маслагатимиз – ҳуқуқий демократик давлат барпо этиши ва адолоти фуқаролар жамиятини шакллантириши йўлидан да-дид бораверади, деди Юргобшишимиз пи-ровардила. Жамиятни демократлаштириш ҳамда юниятни, мамлакатни модернизация ва ислом этиши – бор мак-садимиздир. Эркин, демократик фуқароларни ҳаммаси таъсирни таъсирларни тўлиқ жавоб берадиган юқсан тараққиётни ёршини ўйлана близни ҳеч ким, ҳеч қаён қартига олмайди.

Май – завершающий месяц весны. Он с детства памятен нам вешины свежестью, обилием тепла и солнца и изумительным ароматом ранних плодов. И в то же время май дорог нам неповторимой красотой и душевностью праздника – Дня Памяти и Победы.

Май – это вестник победы над фашизмом во Второй мировой войне. Победы, в которую узбекский народ внес достойный вклад, отдав на алтарь Отечества, навсегда оставив в памяти и душах народа глубоко осознанный, осмыслил и понял, что память – это далеко не отвлечённое понятие. Она становится мощным духовным оружием настоящего, если реализуется и материализуется в практических делах, в верности боевым традициям. И эта верность должна войти в плоть и кровь каждого военнослужащего.

– Мы должны преклоняться перед памятью погибших, чтить и уважать их, – сказал Президент Ислам Каримов на площади Памяти 9 мая этого года. – Мы должны учиться у них мужеству, стойкости и верности Родине.

Память – сестра долга. Мы должны помнить о минувшем, чтобы быть готовыми к любым испытаниям, любым провокациям

Юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ фаровонлиги

ҚАДРИЯТЛАР – ЎЗЛИГИМИЗ ТИМСОЛИ

(Иккинчи мақола)

Миллий қадриятларимизда билан билимдонлиларни «Сиёсанто-ма», Носир Ҳисравининг «Садатнома», «Рўшнома», Юсуф Ҳос Ҳожибининг «Кутадгу биллиг», Ахмад Юргакийнинг «Ҳибатул ҳақойик», Ахмад Яссавийнинг «Девони ҳикмат», Алишер Навонийнинг «Хамса» каби машҳур асарларида бир-биридан музҳаммад, ахлоқий-ахлоқий қадриятларни бутунлай бирлашиб, уйғунашшиб кетмайди. Уз миллий ахлоқи ва одоб мезонларига тарзиган ҳолда ёндашиб, ахлоқий қадриятларни ватан-ийнин ҳоли ғарбий ҳоли ғарбий оладиган эди. Ахлоқи ва одоб мезонларига аниқлик киритиш мақсадида ёндашиб, масалаларни ғарбий ахлоқ, ахлоқий қадриятларни таъсирлайди.

Ахлоқи ва одоб мезонларига аниқлик киритиш мақсадида ёндашиб, масалаларни ғарбий ахлоқ, ахлоқий қадриятларни таъсирлайди.

(Давоми 4-бетда).

Обращение к читателю

ПОМНИТЬ – ЗНАЧИТ ДЕРЖАТЬ ПОРОХ СУХИМ

Май – завершающий месяц весны. Он с детства памятен нам вешины свежестью, обилием тепла и солнца и изумительным ароматом ранних плодов. И в то же время май дорог нам неповторимой красотой и душевностью праздника – Дня Памяти и Победы.

Май – это вестник победы над фашизмом во Второй мировой войне. Победы, в которую узбекский народ внес достойный вклад, отдав на алтарь Отечества, навсегда оставив в памяти и душах народа глубоко осознанный, осмыслил и понял, что память – это далеко не отвлечённое понятие. Она становится мощным духовным оружием настоящего, если реализуется и материализуется в практических делах, в верности боевым традициям. И эта верность должна войти в плоть и кровь каждого военнослужащего.

Трагические события в Андиконе со всей очевидностью напомнили нам о том, что нельзя благоустраивать, нельзя расслабляться, нельзя довольствоваться, нельзя наслаждаться. Память о минувшем, чтобы быть готовым к будущему, стойкости и верности Родине.

Память – сестра долга. Мы должны помнить о минувшем, чтобы быть готовыми к любым испытаниям, любым провокациям, любым

или чрезвычайным событиям. Мы хотим еще и еще раз напомнить вам о том, что верность воинскому долгу выражается в беззаботном служении Отечества, в беспредельной преданности ей, в решимости преодолеть любые испытания. Мы хотим, чтобы каждый военнослужащий глубоко осознал, осмыслил и понял, что память – это далеко не отвлечённое понятие. Она становится мощным духовным оружием настоящего, если реализуется и материализуется в практических делах, в верности боевым традициям.

Эти слова главы нашего государства касаются всех наших сограждан. Но особенно они относятся к нам, военнослужащим, выполняющим свой конституционный долг по защите независимой Родины. И потому, дорогие читатели, мы обращаемся к вам – буд

ҚАДРИЯТЛАР – ЎЗЛИГИМИЗ ТИМСОЛИ

(Давоми. Бони 1-бетда).

Марказий Осиё мутафаккирларининг меросида, бошқа манбаларда мингатка ҳалқарида шарқона ахлоқ ва одобро асос бўйнан мавнавий фазилатлар ҳақида кўплаб қимматли фикрлар ва маълумотлар мавжуд. Ҳалқимизнинн ҳозирги милий – ахлоқий қадриятлари тизимиға: дўстлик, меҳмонавозлик, омадарчилик, иносонпарварлик, ахлоқан баркамоллик, тадбиркорлик, саҳиълик, хушмуомалалик, жамоатчилик орасидан ўзини тува билиш, хушчакчаклик, луғ-караммалик, мардлик, самимйлик, зиёрайлик, ташаббускорлик, диннат, ростгўйлик, ҳалоллик, инсоф, ор-номус, режалилик, поклини, вазимник, меҳнатеरвлик, ўтмишга хурмат, юртга муҳаббат, миллий ӯрур, мустақилликни қадрлаш, байналмиллалик сингари фазилатлар киради.

Ўлга ҳалқлари ахлоқий қадриятларига, миллий тарбиясига асос бўйнан мавнавий омиллар туркумiga қўйдагиларни киритиш мумкин:

– одамлар билан кўришига биринчи бўйлаб салом берини ва уларнинг саломига

алик олиш; – устозларга, улувларга эрганиш, уларни эъзоэзаш ва уларга садоқатли бўйиш; – оққўнгил, холос ниятли, ҳаёли, андишли бўйиш; – дилозорлик, безорлик қимласлик, ёлғон гапирамаслик, ўтимай ѡасам ичмаслик; – одамларга ноўрин ваъздалар бермаслик, берган ваъздан ўз вақтида бажариш; – ҳар доим, ҳамма жойда, ҳамма ишда ут ўлумин оғир эканини билиш, шармандаликдан уялиш, кечиримли бўйиш; – қўни-қўнишиликда тенг мағнатларни хосеба олиш; – эл ичада обрў ортириши қўйин, обрўни тўкиш осон эканини билиш; – дўст танлашида адашмаслик, доим яхшилар билан бўйиш, нодонларга сир бермаслик; – дўстликни ҳам фарзандларга мерос қўлип қолдирish; – кимсаларга ишбатан тухмат ва ифво қимласлик; – ўзига ражо кўрганини бошқаларга ҳам ражо кўриш; – одамларни имкони борича муроса-ю, мадорага келтириш; – ишда, танлаган йўлда

кетишини бўйиш, иккисизламачилик қимласлик; – тижкоратда ҳалол, иймонли, инсофни бўйиш, ҳаромдан ҳазар қилиш; – ота-она розилигини, дусини олини вижоний бурчеб тушуниш; – ондан қарздорликни етти хазина билан ҳам узинумумкин эмаслигини тушуниш; – фарзандларни яхши хулқларга, меҳнатга ўргатиш, уларни ноўрин мактаб, талтайтириб ўбормаслик; – ака-укалар, опа-сингиларини бир-бирини иззат ва ҳурмат қилишлари; – ота-онанинг фарзандларига ўзларининг муомаласи, ўзаро аҳилиги билан ўрнкаратиш; – дўст танлашида адашмаслик, доим яхшилар билан бўйиш, нодонларга сир бермаслик; – аёлнинг меҳнатесвар бўйиши, уй-рўзгор ҳашларини тоза, покиза юритиш; – эр ва фарзандлар аёлнинг уйидаги хизматини қадрлаши, ўнгат кўмаклашиши;

– биронининг айничи топниб утишидан кумласлик;

– ўзини катти тутмаслик, киби-хавога беримаслик;

– айбизз кишиларга ифво

килинганда бефарқ бўйласлик; – оралари бузилганинни яраштириб қўйиш учун «ёлғон» сўзлаш мумкинлигини хосеба олиш; – алдаз нияти билан одамларга нотугри маслаҳат бермаслик;

– хизматини бажарган кишиларни инсоф билан рози қилиш;

– бадавлат кишиларни ортиқа ҳурмат қилиб, ўзини ерга урмаслик;

– бошқаларга етган оғат ва зарардан суюнмаслик;

– баҳти одамларга ҳасад эмас, ҳавас билан қарашиб;

– Ватан тархини билиш, меросини ўрганиш, қадрлаши;

– Ватан, эл-юрт истиқболи учун фидойилик кўрсата билиш;

– аёлнинг меҳнатесвар бўйиши, уй-рўзгор ҳашларини тоза, покиза юритиш; – эр ва фарзандлар аёлнинг уйидаги хизматини қадрлаши, ўнгат кўмаклашиши;

– биронининг айничи топниб утишидан кумласлик;

– ўзини катти тутмаслик, киби-хавога беримаслик;

– айбизз кишиларга ифво

нинг ҳар бири инсониятнинг узоқ ийлил тарихий тажрибасини умумлаштиришдан келиб чиққан хulosалар бўлиб, уларга риоя этиш одамларнинг фаолияти, хатти-ҳарқатига ахлоқий мазмун маслих;

– мавнавий омиллари тобора чукурлашишига назарий асос бўлган, тарбиявий ишларга замин яратган. Инсон тарбияси барча даврларда ҳам жамият тараққетини таъминлашинг асосий омилларидан бири бўлган.

Демак, ҳар қандай ахлоқ ва

одоб нормалари ижтимоини муносабатлар, таълим-тарбия асосида шаклланниб, инсондаги ижтимонийлик, тарбияланганилик хусусиятларининг мумкинлигини белгилайди. Бу жарабаининг давомини ўз тасаввуримизда ривожлантириб, таҳлил қилиб кўрсан, бу борадаги умумисоний қадриятлар худудий, иктисолий, мағкуравий чегарага сифаслигини тушуниш етамиш. Масалан, бизнинг шаронтизмда, Марказий Осиё давлатларни доирасидаги бирлактада шаклланниб, Альбатта, гап шўролар замонидаги барча иллатлардан кутулиш, жамиятда миллийлаштирилган зарур. Ана шу меъбери ҳақиқий маънодаги зиёни, маърифат ёғаси бўлган шахслар белгилашса лозим. Чунки, уларнинг фаолияти том маънодаги инсоний қадриятларга асосланган. Абдатта, гап шўролар замонидаги барча иллатлардан кутулиш, жамиятда миллийлаштирилган маҳсулларни кетмоқда.

1998 йилиннинг 6 ноябрда

Тошкентда бўйлаб ўтган ЮНЕСКО Ижория Кенгаши

115-сессиясининг якуний ийилиши «Дунё маданияти ва

ЮНЕСКОнинг азъо давлатлардаги фаолияти» мавзусининг мұхоммади Ислом Каримов: «Менинг назарим-

да, жаҳон маданияти тоғаси ХХI асрдаги умумисоний тараққиёт фалсафасининг манбаги бўйлаб хизмат қиласди. Бу юзтган асрларда ҳам кўпкірралар ва бетакор инсоннинг цивилизацияси ривожининг ўзаги, юқсан маънавият ва инсонпарварлик фояларининг асоси бўйлаб хизмат қиласди. Бу юзтган асрларда, хонақоларда, мактабларда мұқалда «Кўпро», Навоийнинг «Хамса» асари дарслик сифатида ўқитилганлиги бекиз эмас. Фикримизча, иктисолий ҳаётининг барча соҳаларида маданий-маърифи, таълим-тарбия ишларни меъбер дараҷасидан кийинда милийлаштирилган жаҳондаги кетмоқда.

Маблумки, Куролли Кучларинида испоҳтлар по-сборниаримизни маънан баркамол этиб тарбиялашни ҳам кўзда тутиди. ўзлигимиз тимсоли бўлган миллий қадриятларимизни асарларни кийинда ҳаётини саклап киради. Мен умумисоний қадриятларига таъминни ўзга олдиган тараққетининг давомини ўз тасаввуримизда ривожлантириб, таҳлил қилиб кўрсан, бу борадаги умумисоний қадриятлар худудий, иктисолий, мағкуравий чегарага сифаслигини тушуниш етамиш. Масалан, бизнинг шаронтизмда, Марказий Осиё давлатларни доирасидаги бирлактада шаклланниб, Альбатта, гап шўролар замонидаги барча иллатлардан кутулиш, жамиятда миллийлаштирилган маҳсулларни кетмоқда.

1998 йилиннинг 6 ноябрда

Тошкентда бўйлаб ўтган ЮНЕСКО Ижория Кенгаши

115-сессиясининг якуний ийилиши «Дунё маданияти ва

ЮНЕСКОнинг азъо давлатлардаги фаолияти» мавзусининг мұхоммади Ислом Каримов: «Менинг назарим-

БУНИ УНУТМА, ЎГЛОНИМ!

Андижонда содир этилган хунрэзликлар бутун Ўзбекистон аҳлини, Ўзбекистон оналари қалбини жунбушга келтиргани аниқ. Чунки юртим, элизим, фарзандларим, деб юштётган ҳар бир она Ватан тинчлигига, хурдига раҳна солмоқни бўйлан бу ўюнтирилган жиноятчиликни, тўғриғига, Ватанга хоинликни асло кечира олмайди. Сир эмаски, биз, аёллар оналар бахти насиб этганда, кўпроқ ўғил фарзанд кутамиз. Нега деганда, юртга эгалигу оиласа га бошчилик қилишда доимо уларга таянимиз, уларга ишонамиз. Олдоқ асрасину агар унинг жонидан жон, қонидан қон бериб, ўлим ўзини кўриб дунёга келтирган ўғли юртига хоинлик қиласа, унани тирик кўрмайсиз, энди, унинг суммогига тирик яшайди, ер юзида. У эл олдида, маҳалла-кўй олдида, қолверса, ўз жигарлар, яқинлари олдида ор-номус, орнот тутайлини ўз бора ўлади, минг бора ўлади. Бу гапни бежиз тилга олмадик. Чунки ўша хунрэзликни ўюнтирилганлар, неча гуноҳсиз инсонларнинг умрига зомин бўлганлар ҳам шу эл фарзанди, бир оналарнинг умид чироғи. Ўз Ватанига, ўз элига кўл кўтрганларнинг тавқи лаънати эса ҳаммадан аввал оналар кўкисини ўзди, она қаддини эгади.

Агар унинг фарзанди ҳақиқат юйлида, юрт тинчлиги ўйлида жон нисор ётсанчи? Бу айрилиқ азобидан кўксидан олон ёнгандан тақдирда ҳам, юзи зағифон тортмайди, уни. Ўстирган ўзининг мардлиги, букилмас шаъни она қаддини тик тубиб туради. Она бу дунёдан ўтар онда ҳам шукроналик билан кўз юмади.

Воқеаларга она нигоҳи билан холос баҳо берадиган бўлсан – бу қалби кўр, эътиқодисиз, динисиз кимсаларни маънада эришмоқчи бўйиши? Бизнинг мўтабар динимиз аҳкомларида, Қуръони Каримни аёллар, болаларга доимо мөхрли эътибор, муруват кўрсатиш таъкидланади. Бу мальуларни эса улардан ўзларини асрар учун жонли дөвр сифатиди фойдаланганларни қандай изоҳлаш мумкин?

Уларнинг танлаган йўли шундай шармандали бошланар экан, юртга эгалик қилишни уларга ким қўйиди. Ахир бу она юзига оёқ босган Ватан хоинлари кимларнинг кўйлида қўйирчиқо эланлиги нахотки англамаса. Наҳотки, бу эл қудратли кучга эга бўлиб, асрлар давомида эришган мустақиллигини қандайдир онги заниф, маънавий дунёси паст кимсаларни топшириб қўйса.

Бу мальуларни ўз қора мақсадини ўтасида ҳам ниҳоятда ачинарли. Агар шу кимсаларга динимиз кирраларидан савол бериб кўрингичи, қандай аҳволга тушар экан. Чунки ислом динини иззатдан ўзлардан салада эгаллаган инсон ўз Ватанига, она халқига асло кўл кўтартмайди.

Аввало шуни унумаслик керакки, бу миллат ўз диний эътиқодини истибод тузвари даврида ҳам ниҳоятда ачинарли. Агар шу кимсаларга динимиз кирраларидан савол бериб кўрингичи, қандай аҳволга тушар экан. Чунки ислом динини иззатдан ўзлардан салада эгаллаган инсон ўз Ватанига, она халқига асло кўл кўтартмайди.

Азиз ўғлоним, мен сени минг бир ёрғу орзулар билан дунёга келтиридим. Бедор тунларни тонгларга улаб аллар айтдим. Чунки сен алласиз ухламас эдин. Кейин эса алларларни эртакларга уланди. Ёнингдами, ҳар кўнгичнинг ўй ҳақиқатига эртакни айтиб беринимизни истардинг. Эртакда кўнгичнинг ўйини ёчки олиб қўйган жойи бор эди. Ҳар талб шо жойини айтишади. Бу юрт бедарвоза эмас. Ўнинг хурдига тинчлигини асрарга қодир поспонири, сабитқадам Ўртбошиси бор. Шунингдек, бу ўнинг нафақат ёзларни, балки оналари – аёлларнда ҳам Тўмарис шиддати бор.

Азиз ўғлоним, мен сени минг бир ёрғу орзулар билан дунёга келтиришади. Албатта, ҳам оналарни оғизни ўзларни тонгларга улаб аллар айтдим. Чунки сен алласиз ухламас эдин. Кейин эса алларларни эртакларга уланди. Ёнингдами, ҳар кўнгичнинг ўйини ёчки олиб қўйган жойи бор эди. Ҳар талб шо жойини айтишади. Бу юрт бедарвоза эмас. Ўнинг хурдига тинчлигини асрарга қодир поспонири, сабитқадам Ўртбошиси бор. Шунингдек, бу ўнинг нафақат ёзларни, балки оналари – аёлларнда ҳам Тўмарис шиддати бор.

Оналар дил истагини оқка кўчирувчи Зульфия НОСИРЖОН қизи.

АНДИЖОН ВОҚЕАЛАРИ: ҲАМЮРТЛАРИМИЗ ҚОРАЛАМОҚДА

ТЎҒРИ ЙЎЛДАН АДАШМАСИН!

Президентимиз, Қуролли Кучларимиз Олий Бони қўмандони Ислом Каримов Андижонда содир бўлган воқеаларга багишланган мадбугатида айнан оғизни ўзига тутади. Айниқса, бегон юртларда жанг қилинади, Ватан согничини тутган нуорин оталарни киргизди. Айниқса, бир қулини ўзлардан бўлган воқеалар эса кўпичлик иортошларимиз баби бизни ҳам чукур қайтуга солди. Ватанинг сардор юлгаётларидан бўлган Андижон ўзининг саноати, илм-ғон, маънавий-маърифи соҳалар билан стакни тутади.

Шу пойтатча командирларидан «Ҳарбий ҳизматни доимо жантаров шай, ҳар қандай вазифатга тайёр бўлсин шарт», – деган гапни кўп кўп бора ўштагиманан. Ушбу фикринг

МЕРОС

«ХИЛПИРАГАН БАЙРОКЛАР ОСТИДА»

(Амир Темур ва темурийлар даври жанговар байроқлари тарихидан)

Шарқ - миниатюрасида урта аср маданий ҳаётига онд кўпгина жиҳатлар аке этган. Жумладан тасвирин санъат асарлари ўша даврдаги байроқлар тўғрисида ҳам муйян тушунча беради. Миннатиораларда турли белгилар, рамзлар, герблар, ёрликлар ифодаланган, улар ўзига хос тарзда мамлакат тархиҳи ҳақида «хикоя» қилиб туради. Байроқлар – инсоннот тархинни акс этирирадиган ўзига хос рамзлардир. Улар ҳалллар ҳаётида содир бўлган ёнгумчиларни билиб олишга калит саналади. Аммо байроқлар олди ўтмиш қаъриба қолиб кетган. Байроқлар милоддан аввалик иккичин-чишининг минг йилинига пайдо бўлган. Ўша даврлардан бўён байроқлар жамият ижтимоий ҳаётида муҳим ўрин тутиб келади. Байроқлар, айниқса, уруш даврида ишхонада мухим ҳаётида олди.

Марказий Осиёда байро-

лар. Аслида байроқлар қабилаарни бир-бирдан фарқлаб кўрсатувчи рамз сифатида юзага келган. Кейичалик улар ҳукмдорлар, лашкарбошиларнинг ҳукмронлигини билдирадиган белгига айланган. Вақт ўтиши билан байроқлар жанг пайтарида қўшиларнинг номуси, шарф рамзи бўлиб қолган. Савдо кемалирга осилган байроқ унинг мавзенин билдиран. Киншилар байроқлар орқали бир-бирларига турли ишоралар қилишган, хабар беришган, бир-бирларини душмандан оғоҳлантиришган. Мансабдорларнинг мавзени, амалдорлик даражасини уларнинг байроқларига қараб ажратишган. Хозирги пайдо байроқ савалт мустақилиги рамзи саналади. Байроқларда ҳар бир мамлакатнинг милий ўзига хослиги, тархидаги мухим ҳаётида олди. Аммо байроқлар олди ўтмиш қаъриба қолиб кетган. Байроқлар милоддан аввалик иккичин-чишининг минг йилинига пайдо бўлган. Ўша даврлардан бўён байроқлар жамият ижтимоий ҳаётида мухим ўрин тутиб келади. Байроқлар, айниқса, уруш даврида ишхонада мухим ҳаётида олди.

Байроқ дастаси калта, бир бўлак матодан, ёхтимол, чармдан қилингандир. Байроқ дастаги майданда михчалар ёрдамида мустаҳкамланган. Қадим замонларда байроқ дастасининг теласига отининг думи боғлаб қўйилган. Бу жанговарлик рамзи саналган. Машхур нахшавонлар улуф подиоҳарнинг байроқ остида жангта кирган. Алишер Навоийнинг достонида Искандар аскарлари «хилираган байроқлар остида» Доро лашкарига қарши жанг бошлаганинг ҳикоя қилинган. Машхур нахшавонлар улуф подиоҳарнинг байроқ остида жангта кирган. Алишер Навоийнинг достонида Искандар аскарлари «хилираган байроқлар остида» Доро лашкарига қарши жанг бошлаганинг ҳикоя қилинган. Қадимий санъат ёғлорликкарида, масалан, Эрмитажда сақланганеткан, Ҳоразмдан Аников топонган VII-VIII асрларга мансуб кумуш идиши сиртида аскарларнинг байроқ кўтариб, жангта кирши тасвириланган. Байроқ кўтарибдан аскар қалъя дарвозаси олдида турибида.

Замонлар ўтиши билан байроқларнинг аҳамияти ортиб борган. Айниқса, мўгуллар унга алоҳида ётибор беришган. Улар байроқ олдида жанговарлик саф тоғтишган, урушига киришган, қасамед қўзнишган. Лашкарбоши, кўмандонларнинг ҳаророгиҳида, масалан, Эрмитажда сақланганеткан, Ҳоразмдан Аников топонган VII-VIII асрларга мансуб кумуш идиши сиртида аскарларнинг байроқ кўтариб, жангта кирши тасвириланган. Байроқ кўтарибдан аскар қалъя дарвозаси олдида турибида.

Малумки, Амир Темур

салтанатин идора қилиндида

мўгулларнинг бу борада жори

ти этган тартиб-қўйиларни

га амал қилган ва уни мукам

маллаштириб борган. Жумладан, унинг қўшинида ҳам байроқлар мухим роль ўйнаган.

Ҳарбий юришилар пайтида

жанг чогида байроқлар ало

ҳида ўриб туширилиши

жангда узил-кесиси галибага

эришилганнидан далолат бер

ган (Темурийлар даври мини

аторларидан мағлуб лашкар

нинг байроқлари дастаси син

дирилиб, оёқ остига ташлан

ганида қўшиларни ташлан

